

pogoj v dosego zrelega grozdja v severnih krajih je — pravilna izgoja trte. Pod pravilno izgojo pa razumevamo prvič pravo obliko trte v starem lesu, drugič pravo vsakoletno obrezovanje.

(Dalje prihodnjič.)

V združenji je moč.

Pod tem in enakim naslovom spisalo se je uže mnogo člankov po kmetijskih in drugih časopisih. Kolikokrat se je uže povdarjalo o pomenu združenja, katero ima namen, da ž njim dosežemo to, kar posamezna osoba dostikrat doseči ne more. Obrtnija in kmetijstvo naše propasti mora pri sedanjih razmerah, ako ostane na eni in isti stopinji ter ne napreduje. Pri nas zanašajo se gospodarji in obrtniki veliko preveč na državno pomoč; država sicer pomaga, kolikor jej je mogoče, nazadnje ostane pa stari pregovor še vedno v svoji stari pravici: „Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal“. Treba se je v prvi vrsti naslanjati na lastno moč, ker pa moč posameznih oseb ne zadostuje doseči mnogo, treba je zediniti moči, tu osnovati zadruga ali društva. Mnogo se je pisalo uže o splošnih kmetijskih, o sadjerejskih, čebelarških, vinorejskih in sirarskih društvih in zadrugah; večina vseh teh spisov padla je pa na nerodovita tla. Naši gospodarji so jako trmoglavji, naj bo stvar še tako izvrstna in po izkušnjah dokazana, vsega priporočila vredna, prej se je ne bodo poprijeli, predno ne zagrabi dobička z roko.

Koliko se v kmetijstvu z združenjem lahko doseže, nečem zopet na dolgo razlagati, ampak praktično pokazati:

Minulo je uže nad deset let, ko je velezasluženi gospod župnik Mesar v Bohinjski Bistrici pričel delovati na to, bi li bilo mogoče izdelavati v Bohinji sir, in sicer ne domače navadno blago, katero se večidel še prodati ne more, ampak sir napravljen po švicarskem načinu. Bohinjci imajo mnogo krav, toraj mnogo mleka, tega mleka se je poprej navadno veliko doma porabilo, še več pa potratilo, mnogo mleka se je pokvarilo, katero ni bilo poprej za drugo stvar nego za pitanje svinj. Kar je mleka ostalo, iz tega napravil se je bohinjski domači sir, ki se je navadno vporabil domá, potem pa maslo, katero so od Bohinjcev pokupili navadno Tolminci. V istem času je gospodar povprečno od litra mleka dobil kaka 2 solda. Ali se splača rediti potem krave, ako mleko pri tej izvrstni planinski paši nima nobene vrednosti? V ljubljanski okolici in v drugih krajih stane liter mleka poprečno 8 soldov.

Kakor sem prej omenil, pričele so se snovati v Bohinji sirarske zadruga pred dobrimi desetimi leti. Glavni njih namen je, iz mleka skupno izdelovati in prodajati maslo in sir ter na ta način povečati vrednost mleka.

Gosp. župnik Mesar trdil se je mnogo z osnovanjem teh zadrug, pa koliko sitnosti imel je, predno je združil sicer jako bistrumne, vendar pa nekoliko trmoglave Bohinjce!

Njegovo neumorno delovanje posrečilo se mu je pa popolnoma. Mislim, da pravo ukrenem, ako kratko poročam nekoliko o bohinjskih sirarskih zadrugah.

V bohinjski dolini nahaja se sedaj devet samostojnih zadrug. Zadruga so sledeče: Bohinjska Bistrica, Ravne, Nemški rovt, Nomen, Bitnje, Savica, Polje, Stara Fužina in Črnica.

Leta 1881. bilo je v vseh zadrugah ravno 400, kateri so nanosili skupaj 527.183 kilogramov mleka.

Iz tega mleka napravilo se je

sira	43.592 kilogramov,
skute	23.754 „
siratke	350.025 litrov.

Sir se je ves prodal, siratka in skuta se je pa med ude razdelila.

Za prodani sir dobilo se je 20.796 gold. 25 kr.

Vrednost skute znaša čisto	7.127	„	23	„
„ siratke	„	„	1.740	„ 9 „

Skupaj toraj 29.661 gold. 57 kr.

Mleko podelalo se je večinoma v popolnem mastni sir po „emendolskem“ načinu v hlebe po 10 do 40 kilogr. težke.

Akoravno se je za inventar izdalo 3604 gld. 81 kr., vendar je kljub temu vsak liter mleka dobil ceno 5.51 solda.

Številke tu jasno govoré, one so nam najboljše dokaz, da je istinito v združenji moč. —r.

Gospodarske stvari iz deželne zbornice kranjskega.

Posnetek iz letnega poročila vodstva deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu za šolsko in gospodarsko leto 1881/2.

V sledečem podamo svojim bralcem posnetek iz letnega poročila o naši deželni vinorejski šoli na Slapu za leto 1881/2., ker je zavod ta zelo pomenljiv za razvitek naše vino- in sadjereje:

Učenci zavoda. V šolskem letu 1881/2., katero se je končalo z javnim izpitom dné 30. oktobra 1882., so bili sledeči učenci v zavodu, in sicer:

V prvem letu:

Pezdirec Janez iz Drašice na Dolenjskem,
Potočnik Janez iz Zagorice na Gorenjskem,
Škerl Gašper iz Zabočevega pri Borovnici na Notranjskem,
Štrukelj Peter iz Semiča na Dolenjskem,
Teraninus Franc iz Gornjega Hotiča na Dolenjskem,
Živic Andrej iz Mavč v Vipavski dolini,
Žvanut Matija iz Trsta.

V drugem letu:

Dekleva Franc iz Britofa na Notranjskem,
Drašler Janez iz Borovnice na Notranjskem,
Fatur Matija iz Zagorja na Notranjskem,
Kobal Matej iz Vrhpolja v Vipavski dolini,
Tomšič Franc iz Ilirske Bistrice na Notranjskem.

Izmed prvoletnikov so bili razun Škerlja in Žvanuta vsi štipendisti, izmed drugoletnikov sta bila Dekleva in Tomšič plačujoča učenca, drugi pa štipendisti.

Štipendist Štrukelj je bil dné 27. januarija, Živic zaradi bolehnosti dné 25. oktobra iz zavoda odstranjen. Štipendist Teraninus zapustil je zavod dné 9. avgusta, to je pred začetkom tečaja za ljudske učitelje. Plačujoča učenca Gašper Škerlj in Matija Žvanut zapustila sta zavod, predno se je končalo šolsko leto.

Število štipendistov kakor tudi plačujočih učencev druglega leta se do konca leta ni nič spremenilo. Koncem šolskega l. 1881/2. bilo je toraj v šoli vsega skupaj le 7 učencev, namreč 2 v I. in 5. v II. letu.

Vedenje in dela učencev v šolskem letu 1881/2. bodi-si v šoli, bodi-si pri praktičnih opravilih so bila dovoljna, deloma še zelo dovoljna.

Učiteljsko osebje šolskega leta 1881/2. se je za enega učitelja pomnožilo. Razun vodje R. Dolenca, adjunkta G. Pirca in učitelja veronauka M. Kodra pod-